

Eriolukorras ja 60 päeva jooksul peale eriolukorda Eesti Haigekassa kaudu makstavate hüvitiste ja teenuste kasutamise aruanne

Lühikokkuvõte

12.03.2020. a kuulutas Vabariigi Valitsus seoses Covid-19 haigust põhjustava koroonaviiruse pandeemilise levikuga maailmas, viiruse Eesti-sisese leviku tuvastamisega ja laienemise suure tõenäosusega ja sellest tingitud massilise nakatumise ohuga Eesti Vabariigi Haldusterritooriumil välja eriolukorra.

Viiruse tõkestamise meetmete rakendamiseks ning võimaldamaks Eesti Haigekassal rahastada eriolukorra meetmeid tagamaks tervishoiusüsteemi toimepidevus ning kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavus võttis Vabariigi Valitsus 23.04.2020. a vastu määruse nr 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest maksmise tingimused ja kord“. Määruse §-s 3 on toodud loetelu, mida eriolukorra ajal ja 60 päeva jooksul peale eriolukorra lõppu täiendavalt hüvitatakse. Kõnealuste kulude katmiseks eraldati Haigekassale vahendeid summas 213,2 miljonit eurot.

Eraldatud toetuse rakendamiseks kinnitas Haigekassa juhatus oma otsustega eritingimustel teenuste eest tasumise põhimõtted ning arvestamise meetoodika. Muudeti ravi rahastamise, üldarstiabi rahastamise ja kiirabi rahastamise lepinguid.

Eriolukord tunnistati kehtetuks alates 18.05.2020. a.

Eraldatud toetuse vahendeid kulus eriolukorra ajal ning 60 päeva peale eriolukorda kokku 92,7 miljonit eurot. Vahendeid täiendavate kulude katteks kulus arvatust vähem tulenevalt viiruse väiksemast levikust võrreldes prognoosituga.

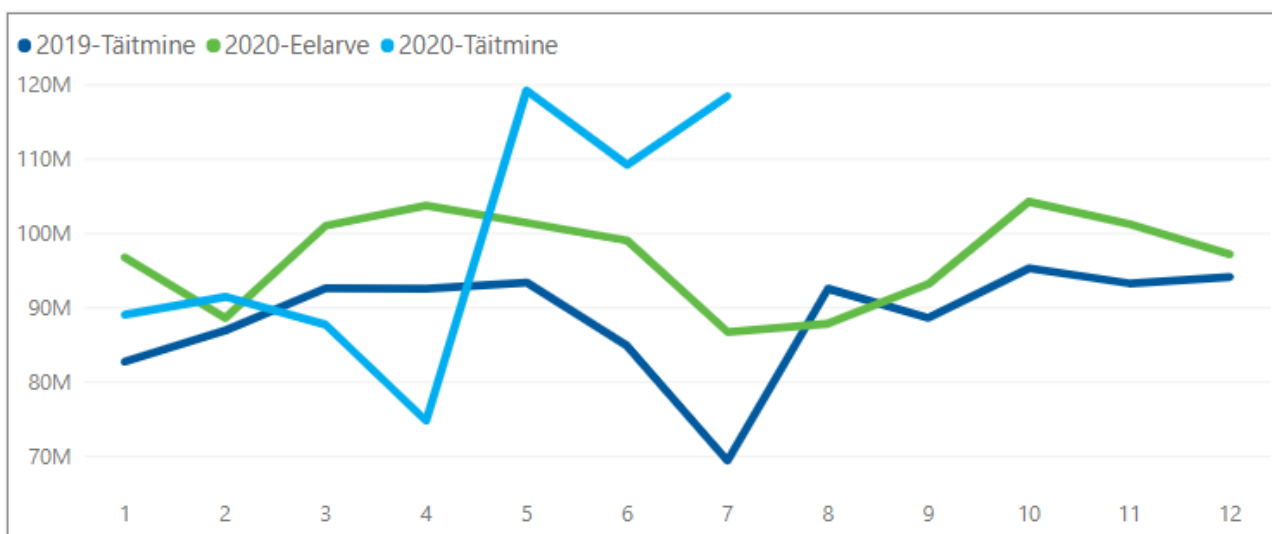
Lisaraha kasutamine (eurot)	Eelarve	Lisaraha kasutamine	Jääk
Esmatasand	7 800 000	901 598	6 898 402
Õendusabi	7 500 000	1 840 985	5 659 015
Kiirabi	5 100 000	5 191 677	-91 677
Eriarstiabi / haiglad	150 000 000	64 488 558	85 511 442
Ravimid	2 100 000	459 702	1 640 298
Töövõimetushüvitis (TVH)	33 600 000	12 787 231	20 812 769
Haigushüvitise 1.–3. päeva kompenseerimine	7 100 000	7 034 759	65 241
Kokku	213 200 000	92 704 511	120 495 489

Kõige rohkem vahendeid kulus isikukaitsevahendite täiendavate kulude katmiseks, kokku summas 28 miljonit eurot. Haiglate püsikulude katmiseks sel perioodil, kui plaaniline ravi oli piiratud, kulus 21,5 miljonit eurot. Töövõimetushüvitiste täiendavate kulude katmiseks oli vaja vahendeid 20 miljonit eurot.

Tervishoiuteenuste kasutus eriolukorra aja

Tervishoiuteenustele kulus vahendeid 2020. aasta 1. märtsist kuni 31. juulini 510 miljonit eurot. Võrreldes aasta varasemaga kulus vahendeid 77 miljonit enam.

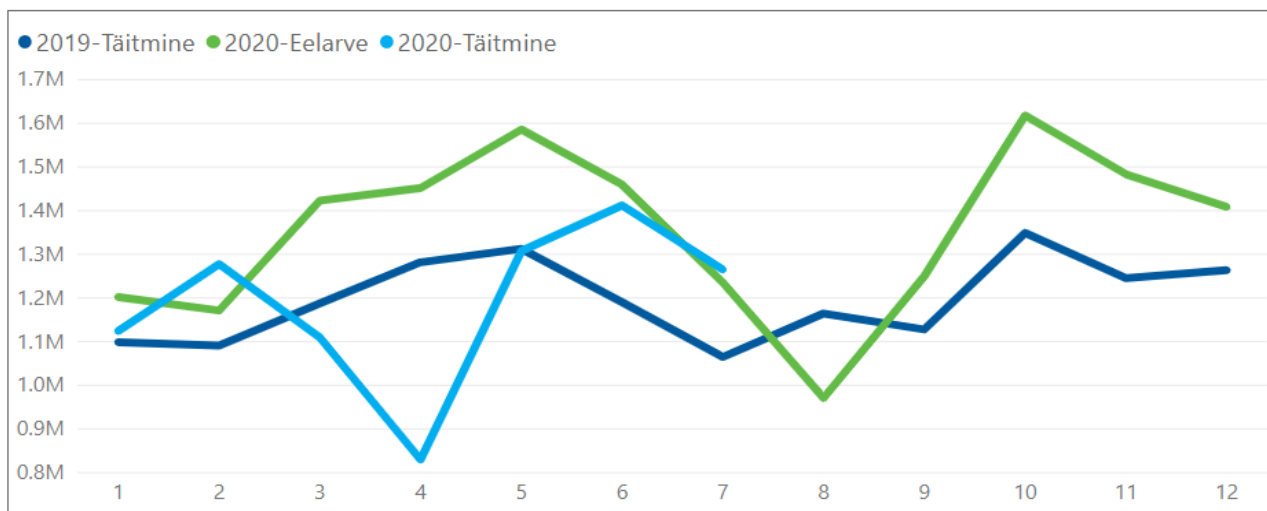
Kui eriolukorra väljakuulutamisele järgnenud kuudel, märtsis ja aprillis toimus seoses plaanilise ravi piiramisega väga oluline teenuste mahu vähenemine, siis maikuust alates teenused järk-järgult taastusid ning alustati ka eriolukorra kulude katmist. Seega suurim tervishoiuteenuste kulude vähenemine oli eriolukorra esimestel kuudel, märtsis ja aprillis, vastavalt -5 miljonit ja -18 miljonit, eelmise aasta sama perioodi võrdluses. Maikuus kui plaanilise ravi võimalused taastusid ning alustati eriolukorra kulude katmisega, kulus tervishoiuteenustele juba 26 miljonit eurot enam kui eelmise aasta võrreldaval perioodil. Juunis ja juulis olukord stabiliseerus, kuid ületas neil kuudel jätkuvalt nii 2019. aasta võrreldava perioodi kulusid kui 2020.aastaks planeeritud eelarve mahtu.

Joonis 1. Tervishoiuteenuste eelarve ja täitmine

Ennetuses osutati eriolukorra ajal (märtsist juulini) teenuseid 26 tuhandele inimesele. Seoses Vabariigi Valitsuse poolt märtsis väljakuulutatud eriolukorraga ning plaanilise ambulatoorse ravi piiramisega sh ennetusteenuste osutamise peatamisega alates 17. märtsist, vähenes teenuste maht võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kõikide ennetusteenuste liikide lõikes. Kõige enam vähenes rinnavähi sõeluuringus osalenud naiste arv. 2020. aasta märtsist juulini käis rinnavähi uuringul üle 7 tuhande naise vähem kui eelmise aasta võrreldaval perioodil, eelarve täitmise maht on 2019. aasta sama perioodi (märts – juuli) võrdluses 295 tuhande euro võrra väiksem.

Kui märtsis osutati ennetusteenuseid 7 tuhandele inimesele, siis aprillis langes teenusel käinud inimeste arv 1,3 tuhandeni. Kuigi maikuus teenused taastusid ning neid kasutas 3,5 tuhat inimest, käis nii mais, juuni kui juuli kuus ennetusteenustel oodatust tunduvalt vähem inimesi. Sellest tulenevalt oli ennetustegevuste eelarve eriolukorra esimestel kuudel tugevalt alatäidetud: märtsis – 78 tuhat eurot ning aprillis -452 tuhat eurot, eelmise aasta sama perioodiga võrreldes. Maikuus jõudis eelarve kasutus 2019. aasta tasemeni, juunis-juulis 2020. aasta planeeritud eelarveni. Seoses haigekassa poolt suvel ellu kutsutud vähi sõeluuringute kampaaniaga, ootame 2020. aasta teisel poolaastal ka teenuseid kasutavate inimeste arvu kasvu.

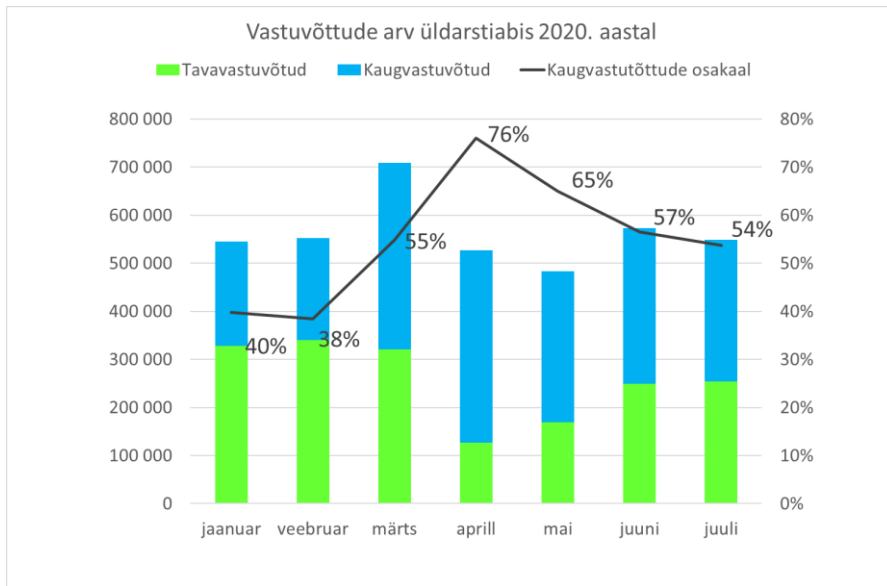

Joonis 2. Ennetustegevuste eelarve ja täitmine

Üldarstiabis oli eriolukorra mõju võrreldes teiste tervishoiuteenustega madalam, sest üldarstiabi rahastatakse peaaegu 75% ulatuses püsitasupõhiselt. Üldarstiabis mõjutas eriolukorra kuudel, märtsist kuni juulini, viiruspandeemia peamiselt uuringufondi täitumist.

Kui märtsis ja aprillis oli ka perearstide tavapärase töö patsientidega piiratud, siis mais hakkas perearstide töö taastuma. Kokku täideti uuringufondi mai mahust 52% võrrelduna aprilliga, kus antud näitaja oli ainult 31%. Juunis kasvas uuringufondi täitmine 73%ni.

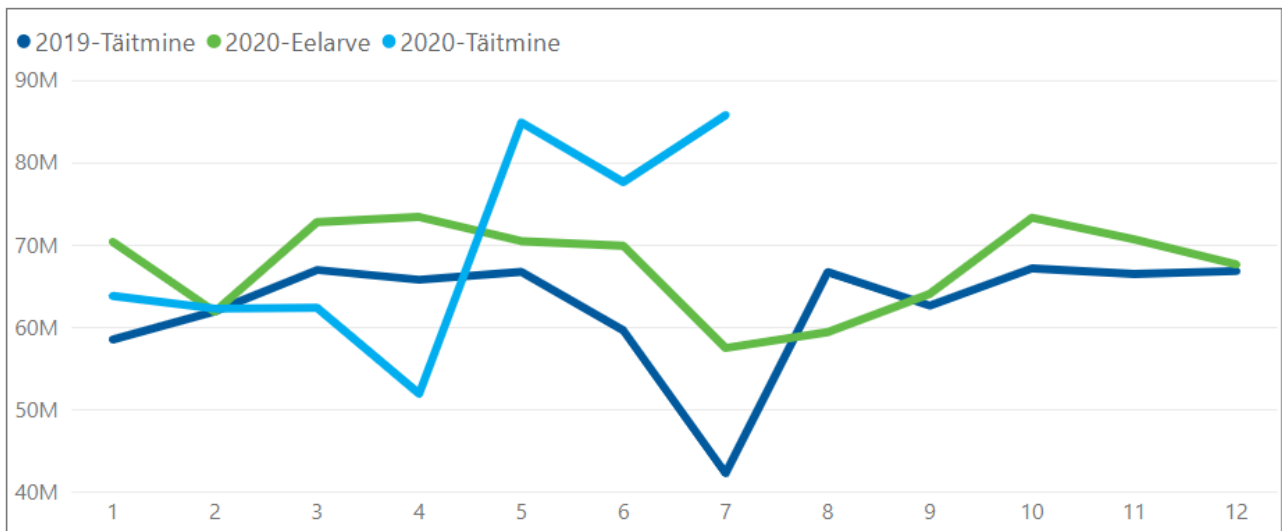
Kuna üldarstiabi tavavastuvõttud olid eriolukorra ajal piiratud, siis lahendasid perearstid tervisemuresid kaugvastuvõtu teel. Kaugvastuvõtu teenused on perearsti või pereõe poolt telefoni või elektronposti teel teostatud patsientide nõustamised. Sellest tulenevalt kasvas eriolukorra alguses, märtsis, üldarstiabis tehtud vastuvõttude arv hüppeliselt kaugvastuvõtu arvelt. Kaugvastuvõttude osakaal suurenes märtsis 1,8 korda võrreldes veebruariga ning märtsis ja aprillis osutati 400 tuhat kaugvastuvõttu kuus. Maikuu hakkas tavavastuvõttude arv järk-järgult taastuma ning sellega seoses vähenes kaugvastuvõttude arv. Mais, juunis ja juulis osutati ligi 300 tuhat kaugvastuvõttu. Kokku osutati märtsist kuni juulini ligikaudu 2 miljonit kaugvastuvõttu.

Joonis 3. Vastuvõttude arv üldarstiabis

Eriarstiabis tasus haigekassa eriolukorra ajal märtsist kuni juulini 15 % vähem raviarveid (RJ), kokku 4 % väiksemas summas kui 2019.a võrreldaval perioodil. Kõige suurem vähenemine toimus eriolukorra ajal aprillis, mil raviarveid esitati haigekassale eelneva aasta võrreldava perioodiga lausa 45% (RJ) vähem, 31% võrra väiksemas summas. Juhtude ja summa %-e erinevus tuleneb peamiselt teenuste kallinemisest. Kui aprillis toimus seoses plaanilise ravi peatumisega väga oluline vähenemine ka teenuste mahus, siis maikuu teenused järk-järgult taastusid ning alustati ka eriolukorra kulude katmist. Teenuseosutajatele hüvitati peamiselt püsikulude ning Covid-19 valmisolekuga seotud kulusid, millest täpsem ülevaade on toodud käesolevas dokumendis lk 11-15. Viimane tingis suures osas n.ö „hüppe eelarve täitmises“ eelmise aasta maikuuga võrreldes. Kui mai kuludes kajastub Covid-19-ga seotud kulusid 27 miljoni euro ulatuses, millest põhiosa moodustavad märts-aprill Covid-19 lisakulud, siis juunis ja juulis suurenesid oluliselt raviteenuste katmise kulud.

Eriolukorra ajal, märtsist juulini, kulus eriarstiabile kokku 363 miljonit eurot.

Joonis 4. Eriarstiabi eelarve ja täitmine

Kui märtsis vähenes seoses eriolukorra kehtestamisega ravi maht kõige enam HVA haiglates (-8% RJ, -7% summa), ning HVA väliste partnerite juures oli näha veel tõusutrendi (11% RJ, 9% summa), siis aprillis toimus suurim langus ravimahtude osakaalus HVA väliste partnerite juures (-45% RJ, -51% summa). Võrdluseks HVA -45% RJ, -19% summa.

Maikuu ravi maht järk-järgult taastus ning oli näha tõusutrendi. Kõige enam oli ravi maht veel eelmise aasta sama perioodi võrdluses väiksem HVA haiglates (-20% RJ, 13%). Võrdluseks HVA välised partnerid -8% RJ, 12% summa.

Märtsist kuni juulini käis plaanilisel ravil 384 tuhat inimest, mis on võrreldes 2019. aasta sama ajaga 60 tuhande inimese võrra vähem. Kui märtsist – juunini oli vältimatu ja plaanilise abi maht väiksem kui eelmine aasta, siis juulis püüdsid haiglad oma tööde mahtu eriolukorra tingimustes ärajäänud operatsioonide ja vastuvõttude arvelt võimaluste piires tõsta. Viimane väljendub ka eelneva aasta juulikuuga võrreldes suuremates arvudes.

Joonis 5. Plaanilist ja vältimatut abi ravi saanud inimeste arv

Plaanilises statsionaarses eriarstiabis vähenes ravijuhtude arv märtsist juulini 21% ning haigekassa poolt tasutud summa 7% (3,8 milj). Samas vältimatus ravis niivõrd suurt muutust ei toimunud (vastavalt – 7% RJ ja +10% summa).

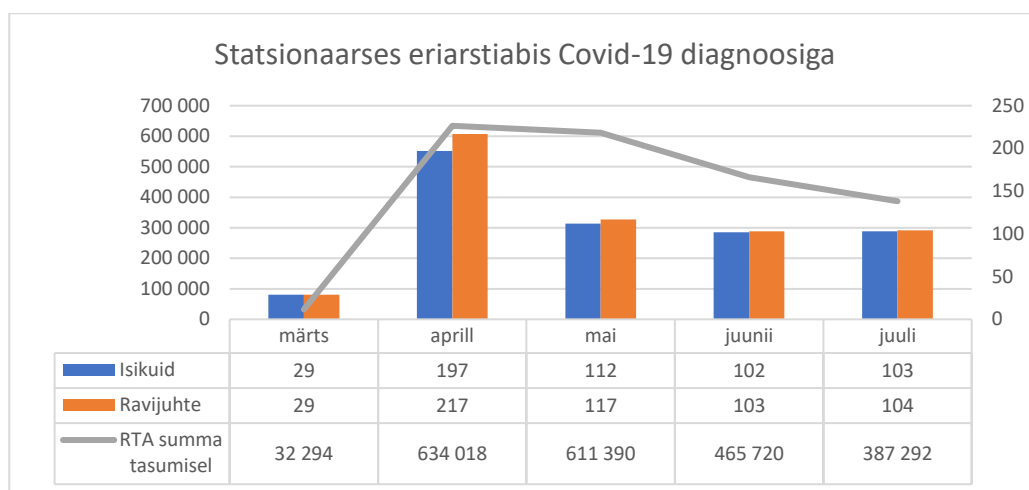
Ambulatoorses eriarstiabis vähenes plaanilises ravis ravijuhtude arv 14% ning tasutud summa 7% (6,3 milj). Samas ambulatoorses vältimatus abis vähenes ravijuhtude arv 19% ning haigekassa poolt tasutud summa 26% (5 miljonit eurot). Seejuures EMO ravijuhtude arv vähenes ligi 20 tuhande

ravijuhu võrra. Ambulatoorse ravi summade vähemist põhjustas lisaks vähenenud ravijuhtudele EMO rahastamise muudatus 2020. aasta algusest. EMO rahastamine toimub kuutasu põhiselt ning selle aasta summad ei kajastu ambulatoorse ravi summade hulgas.

Seejuures tasus haigekassa märtsis 57,3 tuhande ravijuhu eest, aprillis 58 tuhande ravijuhu eest ning mais 52 tuhande ravijuhu eest.

Covid-19 patsientide statsionaarse ravi eest maksis Haigekassa märtsist juulini veidi üle kahe miljoni euro. Kõige rohkem tasusime patsientide ravi eest Põhja-Eesti Regionaalhaiglale (539 tuhat eurot); TÜ Kliinikumile (517 tuhat eurot) järgnesid Lääne-Tallinna Keskhaigla (342 tuhat eurot); Kuressaare Haigla (332 tuhat eurot) ning Pärnu Haigla (175 tuhat eurot).

Kokku tasuti eriarstiabis 518 inimese statsionaarse ravi eest (570 RJ).

Joonis 6. Statsionaarset eriarstiabi vajanud Covid-19 patsientide arv (RJ, summa)

Kõige enam vajasis statsionaarset ravi 80.aastased ja vanemad inimesed (20% ravi vajanutest), järgnesid 70-79.aastased (16%) ning pea võrdselt 50-59.aastased (14%) ning 30-39.aastased (15%). Seejuures oli haiglaravil alla 60-aastased 46% ja üle 60-aastaseid 54%.

Kõige enam tasus haigekassa, vanusegruppide lõikes, üle kuuekümnepaastaste inimeste ravi eest (70% kogu Covid-19 statsionaarse ravi summast).

Covid-19 diagnoosiga ambulatoorse ravi eest maksis Haigekassa märtsist juulini veidi üle 156 tuhande euro. Ravi sai 1 435 isikut ning põhiliselt osutati teenust Medicumis (63 tuhat eurot) ning Lääne-Tallinna Keskhaiglas (45 tuhat eurot).

Kaugteenuste kasutuselevõtt

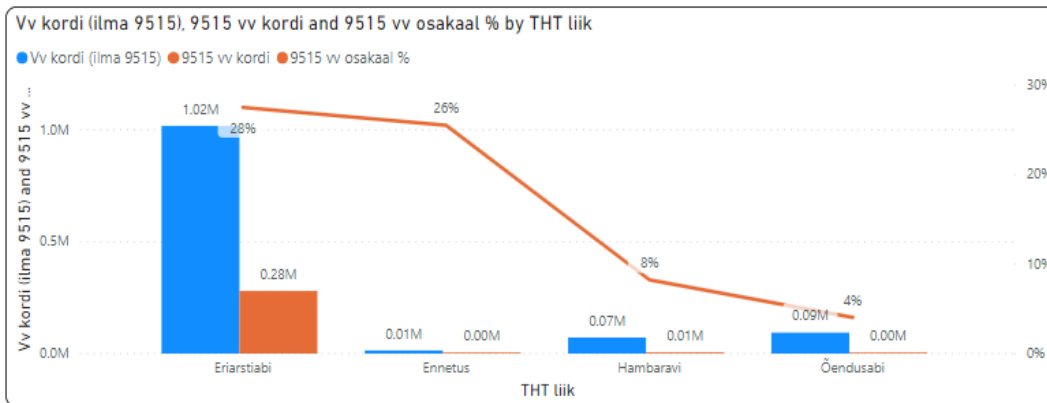
Seoses Covid-19 eriolukorraga kerkis eriarstiabis teravalt esile vajadus kaugteenuste kui ühe viiruse leviku tõkestamise meetme järele.

Märtsist juulini moodustas kaugvastuvõttude osakaal kõigist eriarstiabi vastuvõttudest 25%. Kõige suurem osakaal oli kaugvastuvõttudel märtsis ja aprillis (vastavalt 49% ja 57%). Mais, seoses ambulatoorse ravi järk-järgulise taastumisega, vähenes ka kaugvastuvõttude osakaal, moodustades kõigist eriarstiabi vastuvõttudest 26%. Kaugvastuvõttud on tervishoiuteenuste osutajate poolt niivõrd

hästi vastu võetud, et nende osutamine jätkus ka juunis-juulis, moodustades küll juba väiksema osakaalu kõikidest vastuvõttudest (12% ja 5%).

Erialadest tehti eriolukorra jooksul kõige enam kaugvastuvõtte psühhiaatria erialal (65% kõikidest vastuvõttudest) ja reumatoloogia erialal (48%).

Kaugvastuvõttude lahendust kasutati eriolukorra ajal lisaks ka ennetuses, hambaravis ning õendusabis, küll eriarstiabist väiksemas mahu.

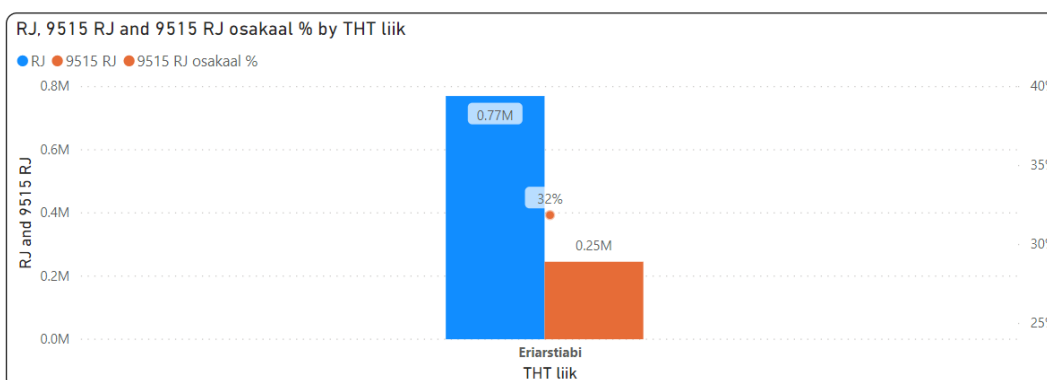
Joonis 7. Kaugvastuvõttude (9515) osakaal tervishoiuteenuste liigiti

Ennetuses oli eriolukorra ajal tehtud kaugvastuvõttude osakaal 19%. Kõige enam kasutati seda innovatiivset viisi noorte reproduktiivalasel nõustamisel 32%.

Hambaravis oli eriolukorra ajal tehtud kaugvastuvõttude osakaal 8% ning kõige enam tehti selliseid visiite haigekassa lepingupartnerite poolt.

Õendusabis oli kaugvastuvõttude osakaal 3% ning neid kasutati koduõendusteenuse osutamisel.

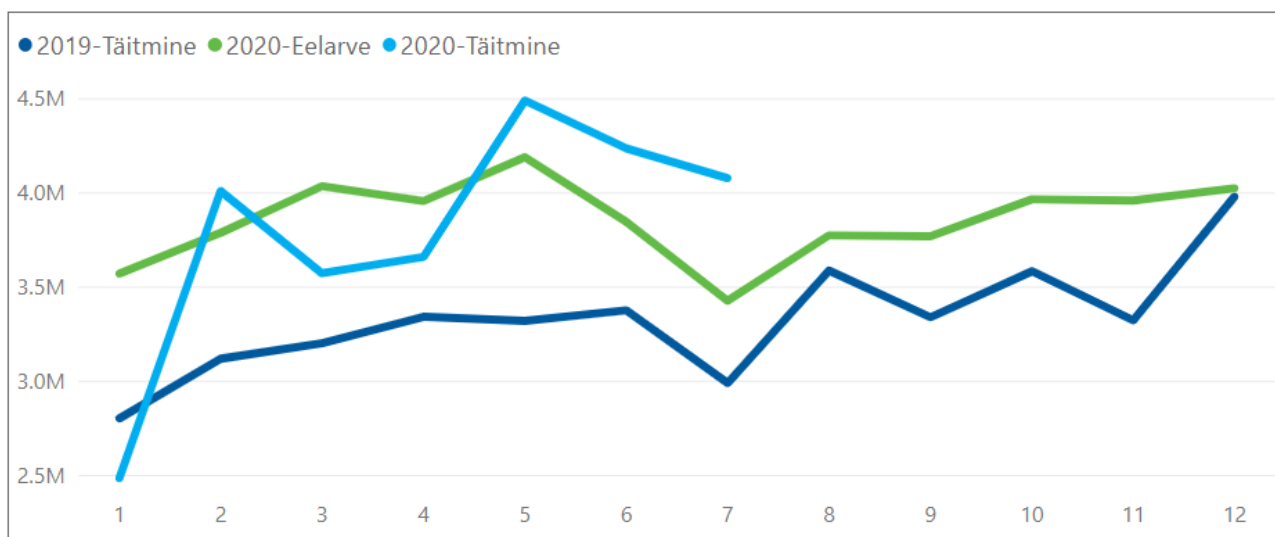
Seejuures tasus haigekassa eriarstiabis märtsist juulini kokku 245 tuhande kaugvastuvõtu ravijuhtu eest sh märtsis 57 tuhande ravijuhtu eest, aprillis 78 tuhande ravijuhtu eest, mais 58 tuhande ravijuhtu eest, juunis 38 tuhande ravijuhtu eest ning juulis 14 tuhande ravijuhtu eest.

Joonis 8. Kaugvastuvõttude (9515) ravijuhte eriarstiabis

Õendusabi teenuste mahud ületasid eriolukorra ajal (märts – juuli) planeeritud eelarvet 0,6 miljoni võrra. Õendusabis ei olnud mahtude vähenemine võrreldes teiste tervishoiuteenuste liikidega niivõrd suur, kuna COVID-19 leviku tõttu viibisid patsiendid pikemalt ravil ning patsiente ei suunatud nende nakkusohu minimeerimiseks kodusele ravile/ teise raviasutusse. Sarnaselt eriarstiabile ning

üldarstiabile, tehti ka õendusabis kaugvastuvõtte. Seoses COVID-19 levikuga tehti eriolukorra ajal üle kolme tuhande kaugvastuvõtu.

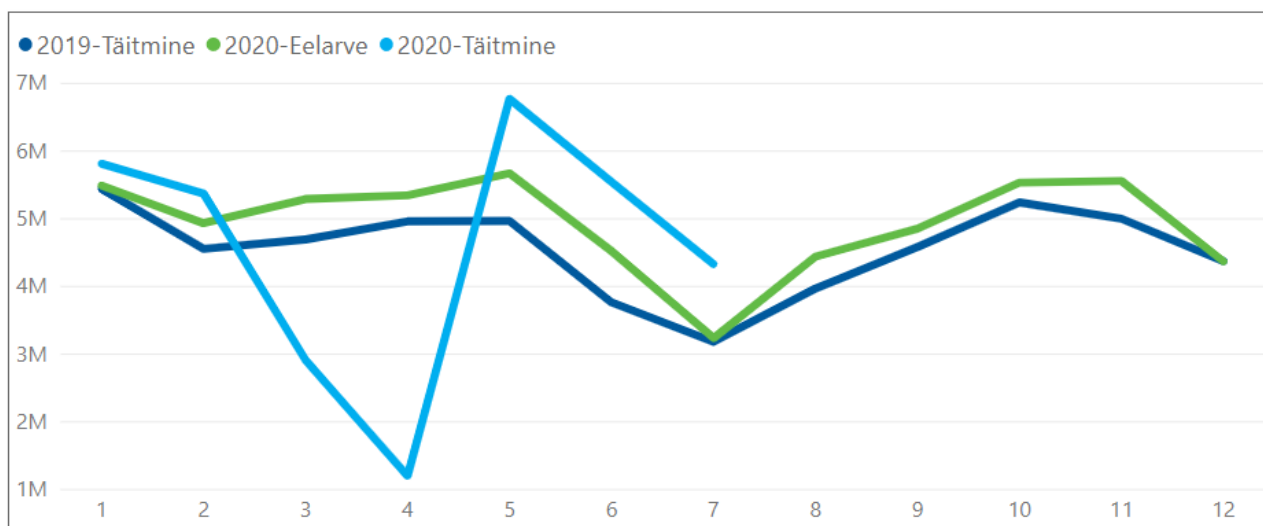
Joonis 9. Õendusabi eelarve ja täitmine

Hambaravi teenused olid märtsis ja aprillis seoses viiruspandeemiaga kõige haavatavamad. Peamiselt osutati vaid vältimatut abi, peatunud oli plaaniline hambaravi nii laste kui täiskasvanute osas. Vältimatu hambaravi teenuse tagamiseks sõlmiti kokkulepped valmisoleku tagamiseks igas maakonnas kindlate teenuseosutajatega.

Seetõttu osutati märtsis teenuseid vaid 20 tuhandele inimesele (2019. aasta märtsis ligi 32 tuhandele inimesele) ning aprillis vaid 10 tuhandele inimesele (2019. aasta aprillis 33 tuhandele inimesele). Mais ja juunis teenused taastusid ning juunis ületas teenusel käinute arv ka esmakordselt 3 tuhande inimese võrra 2019. aasta mahtu. Ka hambaravile tehtud kulutused olid aprillis peaaegu viis korda väiksemad kui 2019. aasta samal perioodil (1,2 miljonit eurot vs 5 miljonit eurot).

Eriolukorra ajal, märtsist juulini moodustasid hambaravile tehtud kulutused koos Covid-19 lisakuludega kokku 20 766 tuhat eurot, mis on 2019. aasta sama perioodi võrdluses 810 tuhat eurot vähem (2020. aasta 20,8 miljonit vs 2019. aasta 21,6 miljonit).

Joonis 10. Hambaravi eelarve ja täitmine

Ajutise töövõimetuse hüvitised

Vabariigi Valitsuse 23.04.2020. aasta määruse nr 28 „Eriolukorras Eesti Haigekassa kaudu hüvitiste ja teenuste eest tasumise tingimused ja kord“ rakendamise alusel hüvitas Haigekassa töötajate haiguspäevad riigieelarve vahenditest esimesest kolmanda päevani kõikide haiguslehtede osas, mis olid avatud perioodil 13. märts kuni 17. mai eriolukorra lõpuni. Lisaks avati 16. märtsil patsiendiportaalis kõikidele töötavatele inimestele ajutine võimalus ise edastada oma perearstile teatis sooviga avada haigus- või hooldusleht. Portaalist avati eriolukorra ajal 25 tuhat haigus- ja hoolduslehte. Kõige enam töövõimetuslehti avasid Harjumaa, Tartumaa ja Ida-Virumaa inimesed.

Lehtede jagunemine kuiselt

Kuu	2017	2018	2019	2020
1	44,551	37,526	42,081	38,972
2	41,337	44,861	47,109	39,884
3	41,138	49,425	42,491	48,495
4	32,105	40,896	39,796	84,321
5	33,339	32,865	35,393	36,426
6	26,423	26,216	28,466	25,511
7	19,894	22,547	25,020	22,403
8	22,301	22,969	23,001	39,749
Total	261,088	277,305	283,357	335,761

Eriolukorra ajal avati pea 134 tuhat haigus- või hoolduslehte, mis on võrreldes 2018. aasta ja 2019. aasta sama perioodiga ca 47 tuhat töövõimetuslehte rohkem. Eriolukorra perioodil avatud lehtede arvu kasvust tekkis haigekassale lisakulu 12,8 miljonit eurot. Lisakulu arvutamise aluseks on lehtede arv, mis on eriolukorra perioodil rohkem kui 2019. aasta samal perioodil ning 2020. aasta lehe keskmine pikkus ning ühepäeva keskmine hüvitis. Kõikide nende töövõimetuslehtede väljamaksmisele eelnes arsti poolne tööst vabastuse vajaduse kontroll.

COVID diagnoosiga väljastati 2 224 töövõimetuslehte 1 931 inimesele. Enim nende diagnoosidega lehti väljastati Saaremaa kindlustatutele (331 lehte), järgnesid Võrumaa ja Pärnumaa.

Patsiendi maakond	Isikuid	% maakonna töötavatest kindlustatutest
Saare maakond	342	2,19%
Võru maakond	165	1,08%
Pärnu maakond	161	0,42%
Hiiu maakond	14	0,29%
Viljandi maakond	60	0,29%
Rapla maakond	45	0,29%
Harju maakond	821	0,27%
Järva maakond	36	0,27%
Ida-Viru maakond	130	0,24%
Valga maakond	24	0,21%
Tartu maakond	138	0,20%
Jõgeva maakond	21	0,17%
Põlva maakond	16	0,15%
Lääne-Viru maakond	27	0,10%
Lääne maakond	8	0,09%
Määramata	31	

COVID diagnoosiga lehtede jagunemine patsiendi maakonna järgi

Esimese kolme haiguspäeva eest tasumist, alates eriolukorra alguses avatud haiguslehtedest, alustati haigekassa poolt peale õigusaktide jõustumist maikuus.

Statistika lehe pikkuse järgi					
Lehe pikkus	TVL arv	Lehe keskmine pikkus kokku	Hüvitatud päevade arv keskmiselt	Tasutud kokku	1-3 päeva maksumus
üle 9 päeva	84985	16,04	12,70	25 163 544	5 842 140
1-8 päeva	16336	5,45	2,77	1 192 619	1 192 619
Total	101321	14,29	11,06	26 356 163	7 034 759

Haigekassa lisakulu 13.03.20 kuni 17.05.20 alustatud töövõimetuslehtede 1 - 3 päeva hüvitamise eest (tavaolukorras kuuluvad need päevad töötaja omavastutuse alla) on ca 7 miljonit eurot.

Täiendavate kulude hüvitamine

Eraldatud toetuse rakendamiseks kinnitas Haigekassa juhatus 07.05.2020. a otsusega nr 162 tervishoiuteenuste osutajatele ja kiirabibrigaadi pidajale eritingimustel teenuste eest tasumise põhimõtted (muudetud/ täiendatud otsustega 15.05.2020. a nr 187; 20.05.2020. a otsusega nr 189, 02.06.2020. a otsusega nr 205, 19.06.2020. a otsusega nr 218, 17.07.2020. a otsusega nr 238 ja 17.07.2020. a otsusega nr 239). Eritingimustel Eesti Haigekassa lepingupartneritest tervishoiuteenuse osutajatele ja kiirabibrigaadi pidajatele tasutavad kulud, nende arvestamisemethodika ning tasumise tingimused ja kord on kajastatud otsuse lisades 1 ja 2.

Otsuses kajastati kulud, mille tasumine toimus erinevalt kehtivas Eesti Haigekassa tervishoiuteenuste loetelus (TTL), sotsiaalministri 19.01.2007. a määruses nr 9 „Kindlustatud isikult tasu maksmise kohustuse Eesti Haigekassa poolt ülevõtmise kord ja tervishoiuteenuse osutajatele makstava tasu arvutamise meetodika“, tervise- ja tööministri 20.12.2018. a määruses nr 72 „Kiirabi eest tasumise kord, kiirabibrigaadi pidajale makstava tasu arvutamise meetodika ja kiirabi hind ning meditsiinilise kaugkonsultatsiooni teenuse eest makstava tasu arvutamise meetodika ja selle teenuse hind“ (kiirabi rahastamise määrus) sätestatust. Eriolukorrast tingitud lisakulude hüvitamisel kas loobuti õigusaktides sätestatud teenuse eest tasumise piirangutest (nõ piirhinna rakendustingimused), suurendati TTL-s ja kiirabi rahastamise määruses kehtestatud piirhinda otsuses kinnitatava meetodika alusel leitava koefitsiendi võrra või tasuti seni TTL-i piirhinnas mittesisalduv kulu muu meetodika alusel.

Täiendavate kulude hüvitamise kord erines seni ravi rahastamise, üldarstiabi rahastamise ja kiirabi rahastamise lepingutes kokkulepitust. Seetõttu muudeti ka kehtivaid lepinguid ja lepiti partneritega kokku eriolukorra ajal ja järgselt täiendavate kulude hüvitamise täpsem kord. Samuti lisati lepingupartneritele kohustus olla valmis esitama täiendavat teavet lisakulude katteks saadud vahendite kasutamise kohta.

Haigekassa eriarstiabi, õenduse, hambaravi ja ennetuse lepingupartnerite jätkusuutlikkuse tagamine plaanilise ravi mahtude vähenemisel (püsikulude hüvitamine)

Tulenevalt plaanilise töö mahu vähenemisest vähenes ka asutuste tulu. Seoses vähenenud tuluga ei olnud raviasutustel võimalik enam katta püsikulusid (nt töötasud, ruumide ülalpidamine). Sellest tulenevalt tagati kõikidele eriarstiabi, õenduse, hambaravi ja ennetuse lepingupartneritele eriolukorra vältel püsikulude hüvitamine. Püsikulude hüvitamine toimus raviasutuse arvestusliku kuu lepingumahu (perioodil märts-mai) täitmata jäävast osast (vastavalt arvete esitamisele) tervishoiuteenuse liikide ja raviasutuste lõikes. Lisaks toimus raviarvete hüvitamine tavapärasel korras.

Haiglavõrgu arengukava (HVA) haiglate puhul kuulus hüvitamisele 100% arvestuslikust teenuste kaudu saamata jäävatest püsikuludest. Püsikulude hüvitamist sellisel kujul ei rakendatud SA Hiiumaa Haigla osas, sest Hiiumaa Haigla puhul kehtib alates 2018. aastast eelarvepõhine rahastamine. Hankepartnerite ja täiskasvanute hambaravi lepingupartnerite puhul hüvitati arvestuslikud teenuste kaudu saamata jäävad püsikulud osaliselt, kuivõrd tööjõukuludele rakendub täiendavalt ka Töötukassa hüvitis, mille kaudu oli võimalik taotleda kuni 70% brutotöötasude hüvitamist maksimaalselt 1000 euro ulatuses. Hankepartneritele ja täiskasvanute hambaravi lepingupartneritele rakendatav püsikulude osakaal kattis tööjõukulud sellisel määral, mil need ei ole kaetud Töötukassa meetmega. Rakendatavad osakaalud olid järgmised:

Raviasutuse liik	Rakendatav osakaal
Piirkondlikud haiglad v.a SA Tallinna Lastehaigla	51%
Keskhaiglad ja SA Tallinna Lastehaigla	57%
Üldhaiglad, kohalik haigla, taastusravihaigla	72%
Hankepartnerid ja täiskasvanute hambaravi lepingupartnerid	37%

Püsikulude hüvitamise (finantsilise jätkusuutlikkuse tagamise) summad on toodud järgnevas tabelis.

Tabel 1. Püsilulude hüvitamine.

Märts - mai							
Haiglaliik	Raviasutus	Eriarstiabi	Õendusabi	Ennetus	Laste hambaravi	Hambaravi hüvitised	Kokku
Piirkondlik	Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	1 802 998	4 084	54 415			1 861 497
	Tallinna Lastehaigla SA	1 001 910		391	50 002		1 052 303
	TÜ Kliinikum SA	3 728 534	10 643	123 840	129 427	44 814	4 037 257
Kesk	Ida-Tallinna Keskhaigla AS	3 011 528	71 957	55 942			3 139 428
	Lääne-Tallinna Keskhaigla AS	1 537 576	70 210	29 768	68 677	45 387	1 751 618
	Pärnu Haigla SA	647 918	22 175	26 353			696 445
	SA Ida-Viru Keskhaigla	1 072 906	17 485	25 928	60 890	34 198	1 211 407
Üldhaiglad	AS Rakvere Haigla	221 134		1 105			222 239
	Jõgeva Haigla SA	153 216	27 236	631			181 084
	Järvamaa Haigla AS	315 895	31 664	1 088	18 690	9 435	376 771
	Kuressaare Haigla SA	333 293	90 679	5 083	5 859		434 914
	Lõuna-Eesti Haigla AS	107 348	33 266	1 902			142 516
	Põlva Haigla AS	162 951	22 102	1 435			186 488
	SA Narva Haigla	450 572	62 620	17 471			530 663
	Sihtasutus Läänemaa Haigla	137 984	9 949	2 884			150 817
	Sihtasutus Raplamaa Haigla	201 380	8 496	1 837			211 714
	Valga Haigla AS	159 804	11 406	1 693	16 800	14 676	204 379
	Viljandi Haigla SA	491 275	40 822	10 348			542 445
Taastusravi	SA Haapsalu Neuroloogiline	266 649		4 582			271 231
HVA kokku		15 804 870	534 795	366 696	350 345	148 510	17 205 215
HVA väline		1 204 334	278 490	174 776	1 553 331	1 050 779	4 261 710
Kokku		17 009 204	813 284	541 472	1 903 676	1 199 289	21 466 925

Lisarahastus eriolukorrast tingitud kulutuste hüvitamiseks HVA haiglatele eriarstiabis

Haiglavõrgu arengukava haiglatele hüvitati järgnevad kulud.

Täiendavad personalikulud Covid-19 osakondades.

Enamik HVA haiglaid löid Covid-19 patsientidele eraldi osakonnad, mis mehitati eraldi personaliga. Vastavalt Terviseameti hädaolukorra meditsiinijuhi esitatud voodite standardile oli sellises osakonnas 1 arsti kohta 10 patsienti päevasel ajal ja 20 patsienti öisel ajal; 1 õe kohta 6 patsienti; 1 hooldaja kohta 10 patsienti. Sõltuvalt haiglast oli osakonnas rakendatud olemasolevat personali või toodud väljast lisapersonali. Covid-19 positiivsete patsientide viibimisel osakonnas maksti haiglate selgituste kohaselt personali motiveerimiseks kõigile osakonnas töötajatele töötasu koefitsiendiga 2,0. Arvutati ühe loodud Covid-19 voodikoha kohta personali valmisolekutasu ning rakendati töötasu koefitsienti 1,0. Arvutatud valmisolekutasu võttis arvesse Terviseameti hädaolukorra meditsiinijuhi edastatud standardit Covid-19 voodi personalivajaduse osas ning asjaolu, et ööpäevaringse valmisoleku tagamiseks oli iga positsiooni täitmiseks vajalik luua 5 ametikohta. Arvutatud valmisolekutasu suurus oli 2 834 eurot kuus ühe loodud voodi kohta. Covid-19 positiivsete patsientide viibimisel osakonnas esitasid haiglad lisaks raviarveid, mille kohta arvestati voodipäeva koodile (va TTL TTL koodid 2072 ja 2073) täiendav kulu koefitsiendiga 1,86 (koos tavapärasel korras kodeeritud teenusega koefitsient 2,86) et võtta arvesse suuremat personalivajadust ning töötajatele makstavat kõrgemat töötasu. Valmisoleku eest hüvitatava komponendi suurus arvestati vastavalt Põhja Meditsiinistaabi ja Lõuna Meditsiinistaabi esitatavate voodite arvule igakuiselt tagantjärele, võttes arvesse voodite arvu muutumist kuu jooksul. Kõrgendatud voodipäevade tasu arvestas EHK vastavalt kuu jooksul esitatud raviarvetele.

Täiendavad personalikulud Covid-19 intensiivravivooditelt.

Haiglad löid Covid-19 positiivsete patsientide raviks eraldi IIIA intensiivravi voodikohad, mis olid eraldatud tavaintensiivist. Enamikul juhtudel kohandati olemasolevaid palateid, osaliselt loodi ka uusi voodikohti. Covid-19 intensiiviga tegeles eraldiseisev personal, samuti kasutati eraldi seadmeid. Vastavalt Terviseameti hädaolukorra meditsiinijuhi esitatud voodite standardile vastas personali maht antud osakonnas haigekassa III ja IIIA intensiivravi voodipäevas kirjeldatud ressursile. Sõltuvalt haiglast oli osakonnas rakendatud olemasolevat personali või toodud väljast lisapersonali. Covid-19 positiivsete patsientide viibimisel osakonnas maksti haiglate selgituste kohaselt personali motiveerimiseks kõigile osakonnas töötajatele töötasu koefitsiendiga 2,0. Rakendati sama käsitlust nagu tava Covid-19 palatite puhul. Arvutatud valmisolekutasu suurus oli 8 655 eurot kuus ühe loodud voodi kohta ning koodidele 2072 ja 2073 rakendatav täiendav koefitsient oli 0,75 (koos tavapärasel korras kodeeritud teenusega koefitsient 1,75).

Covid-19 voodid loodi märtsis kõigis HVA haiglates, va Põlva Haiglas ja Haapsalu Neuroloogilises Rehabilitatsioonikeskuses. Kokku loodi 549 voodit Piirkondlikel haiglatel (v.a SA Tallinna Lastehaigla), keskhaiiglatel, SA-l Kuressaare Haigla ja AS-l Rakvere Haigla arvestatakse voodite loomist alates 16. märtsist ning kõigil teistel HVA haiglatel alates 26. märtsist. Covid intensiivravivooideid loodi kaheksas haiglas kokku 89. Aprillis lisandus täiendavalt 78 Covid voodikohta. Mais voodikohti ei lisandunud. Covid-19 nakatumuse vähenedes on raviasutused järkjärgult voodikohti vähendanud. Juuli alguse seisuga on haiglates 119 Covid tava-voodikohta ja 15 intensiivravi voodikohta.

Täiendavad personalikulud EMO-s.

EMO töö korraldati enamikul juhtudel ümber, et tagada Covid-19 kahtlusega patsientide vastuvõtt teistest patsientidest eraldiseisvana (eraldi personal, ruumid, seadmed jms). Personali motiveerimiseks tagati haiglate selgituste kohaselt kõigile Covid-19 kahtlusega patsientidega tegelevatele töötajatele töötasu koefitsiendiga 1,5-2,0. EMO valmisolekutasudes (TTL koodide vahemik 2305K kuni 2322K) arvestati personalile töötasudele koefitsient 1,5. Antud koefitsiendi

rakendamine võttis arvesse, et erakorralise meditsiini osakonnad jagunevad eriolukorras nõ puhtaks ja mustaks tsooniks. EMO TTL'i hinnale rakendus täiendav koefitsient 0,41.

Ruumide kohandamise kulu ja seadmete soetamine.

Haiglad tegid kulutusi haiglatöö ümberkorraldamiseks, et tagada võimekus Covid-19 patsientide vastuvõtmiseks. Haiglate kulutused olid väga erinevad, sõltuvalt olemasolevast ressursist. Samuti tuleb arvestada, et enamik täiendavalt hangitud seadmeid (nt laboriseadmed, ultraheliaparaadid, röntgeniaparaadid) leiavad pärast kriisi lõppu kasutust plaanilises töös ning ka kriisi ajal kodeeriti tehtav töö raviarvetel. Suuremaid kulusid tõi hingamisaparaatide hankimine, kuid osaliselt hangiti neid Terviseameti koordineerimisel, mistõttu haiglate endi tehtavad investeeringud olid väga erinevad. Terviseameti hädaolukorra meditsiinijahi poolt kohustuslikus korras oli kõikidele Covid-19 osakondadele vajalik rajada lüüsid. Ühe lüüsi hinnanguline maksumus on 4000 eurot, kuid osakondadele rajati enamasti kaks lüüsi. Vastavalt Põhja Meditsiinistaabi ja Lõuna Meditsiinistaabi esitatud voodite arvule leiti rajatud osakondade arv (üks tavaline Covid-19 osakond kuni 20 voodikohta, üks Covid-19 intensiivraviosakond kuni 10 voodikohta). Iga osakonna rajamise kohta arvestati ühekordne kulu 8000 eurot, mis vastab kahe lüüsi ehitamisele osakonna kohta. Täiendavate osakondade loomisel arvestati lisanduv ühekordne kulu. Seadmete soetamise kulused hüvitati teenustepõhiste hindade kaudu tavapärasel korras.

Lüüside ehitamist finantseeriti märtsis 38 Covid-19 tavaosakonna ja 14 Covid-19 intensiivravi osakonna puhul. Aprillis finantseeriti täiendavalt 5 tavaosakonna lüüside kulu. Mais uusi osakondi enam ei loodud.

Kaugvastuvõttud, kaugtöö ja muud kulud.

Muud kulutused olid haiglate kaupa väga erinevad ning need ei ole taandatavad Covid-19 patsientidega seotud ettevalmistustele. Kaugtöö vahendite hankimiseks ühekordne toetus 1,5% ambulatoorsest planeeritavast kuu keskmisest lepingumahust. Tasu rakendati vaid juhtudel kui eriolukorra algusest kuni aprilli lõpuni oli vähemalt 50% lepingus planeeritud ambulatoorsetest ravijuhtudest tehtud, kaugvastuvõttu oli kasutatatud vähemalt 20% osutatud vastuvõttudest ning 20% kaugvastuvõttudest oli tehtud video teel.

Tabelis 2 on kajastatud eelkirjeldatud eriolukorrast tingitud kulude hüvitamine HVA haiglatele eriarstiabis.

Tabel 2. Haiglavõrgu haiglatele lisakulude hüvitamine.

Märts - juuli									
Haiglaliik	Raviasutus	Personal Covid tavaosakond	Personal Covid intensiiv-osakond	Ruumi-kulu	Covid ravi lisakulud	Covid intensiiv-ravi lisakulud	EMO personal	Kaug-vastuvõtt ja muud kulud	Kokku
Piirkondlik	Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	450 612	629 894	64 000	227 063	146 503	576 092	71 073	2 165 237
	Tallinna Lastehaigla SA	55 126		8 000	478		191 267	11 318	266 188
	TÜ Kliinikum SA	296 976	634 607	56 000	140 501	184 413	644 582	73 439	2 030 519
Kesk	Ida-Tallinna Keskhaigla AS	200 902	197 267	48 000	79 431	80 526	470 487	48 337	1 124 949
	Lääne-Tallinna Keskhaigla AS	596 603	26 244	48 000	277 844	1 370	171 293	26 488	1 147 841
	Pärnu Haigla SA	369 700	172 123	40 000	194 599	26 378	145 380	14 662	962 842
	SA Ida-Viru Keskhaigla	243 168	156 325	32 000	135 572	18 576	160 628	14 025	760 294
Üldhaiglad	AS Rakvere Haigla	51 557		8 000	22 477		112 643	3 451	198 128
	Jõgeva Haigla SA	55 370		16 000			48 586		119 956
	Järvamaa Haigla AS	66 444		16 000	234		74 278		156 955
	Kuressaare Haigla SA	653 395	34 827	40 000	357 467	29 726	132 470	3 060	1 250 945
	Lõuna-Eesti Haigla AS	55 370		16 000	903		83 914	2 701	158 888
	Põlva Haigla AS						63 866	1 644	65 510
	SA Narva Haigla	55 370		16 000			109 103	5 383	185 855
	Sihtasutus Hiiumaa Haigla	8 275	8 424	16 000	467		70 474		103 641
	Sihtasutus Läänemaa Haigla	24 916		8 000			62 248	2 035	97 199
	Sihtasutus Raplamaa Haigla	52 601		8 000	3 406		71 299	2 178	137 484
	Valga Haigla AS	36 565		8 000			73 101	1 927	119 592
	Viljandi Haigla SA	44 296		8 000	234		93 747	4 760	151 036
Taastusravi	SA Haapsalu Neuroloogiline							280	280
HVA kokku		3 317 245	1 859 711	456 000	1 440 675	487 493	3 355 458	286 760	11 203 341

Täiendav valmisolekutasu

Kuressaare Haiglas kaasnesid seoses Covid-19 muu Eestiga võrreldes suurema haiguskoormusega täiendavad personalikulud. Nende hüvitamiseks tasuti lisaks tavapärasele ravi rahastamise lepingust tulenevale finantseerimisele „ööpäevaringse valmisoleku tagamise eest kvartalis ühe arstliku eriala kohta“ (kood 2280K) eest märtsis, aprillis ja mais kokku 54 603 eurot.

Välihaigla majutuskulud ja erakorralised tööjõukulud

Seoses kõrgendatud nakkusohuga ja erakordselt pingelise tööalase olukorraga Kuressaare Haiglas, tasustati sterilisatsiooni üksuse, operatsiooniploki, kirurgiaosakonna, sünnitus-günekoloogiaosakonna, administratiiv-haldusüksuste, radioloogiaosakonna, laboratooriumi ning ambulatoorse eriarstiabi osakonna töötajaid 2020. aasta märtsis ja aprillis täiendava töötasukoefitsiendiga 1,5. Nimetatud töötajagruppidele ei rakendunud Eesti Haigekassa meetmed, kuid nende koormus tulenevalt eriolukorrast oli suurem ning üldine tööõhkkond tulenevalt laialdasest nakkuselevikust Saaremaal oli tähelepanuväärselt pingelisem. Täiendav tööjõukulu kokku oli 155 479 eurot.

Kuressaare Haiglas moodustati nakkusega võitlemiseks välihaigla, s.t korraldati ümber osakondade tööd, millega seoses tekkisid majutuskulud kokku summas 49 512 eurot.

Covid-19 patsientide eriarstiabi statsionaarse ravi kulu

Kokku kulus Covid-19 patsientide statsionaarsele ravile pisut alla 2 miljoni euro. Covid-19 statsionaarse ravi kulud olid kokkuvõttes kõige suuremad TÜ Kliinikumis. Samas kõige rohkem isikuid oli statsionaarsel ravil Kuressaare Haiglas.

Tabel 3. Covid-19 statsionaarse ravi kulud

Märts - juuli			
Raviasutus	Isikud	Ravijuhte	Summa
Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	50	51	538 885
TÜ Kliinikum SA	47	48	499 043
Kuressaare Haigla SA	124	134	331 725
Lääne-Tallinna Keskhaigla AS	109	112	224 902
Pärnu Haigla SA	58	58	174 996
Ida-Tallinna Keskhaigla AS	25	25	121 664
SA Ida-Viru Keskhaigla	31	32	79 719
AS Rakvere Haigla	4	4	12 660
Sihtasutus Raplamaa Haigla	2	2	3 278
Lõuna-Eesti Haigla AS	1	1	1 112
Tallinna Lastehaigla SA	2	2	812
Viljandi Haigla SA	1	1	736
Järvamaa Haigla AS	1	1	296
Sihtasutus Hiiumaa Haigla	1	1	0
Kokku	420	472	1 989 827

* SA Hiiumaa Haigla rahastus on kuutasu põhine, seetõttu real summana 0 (null).

Lisarahastus eriolukorrast tingitud kulutuste hüvitamiseks kiirabis

Kiirabis hüvitati täiendavad personalikulud Covid-19 brigaadide puhul.

Covid patsientidega tegelesid eraldi brigaadid, kus töötasu koefitsient oli 2,0. Teiste brigaadide puhul rakendus koefitsient 1,5, kui võrd ei olnud võimalik kindlalt määratleda, et kiirabi patsientidel ei ole koroonaviirust, sarnaselt EMO-le. Dubleeriti olemasolevat kulumudelit ning rakendati personalile

töötasu koefitsiente vastavalt Covid-19 tarbeks käivitatud brigaadidele või tavabrigaadidele rakenduvate hindade leidmiseks (1,5 - 2,0). See võimaldas arvutada Covid-19 brigaadidele ja tavabrigaadidele eraldi hinnad kiirabi teenuste loetelus toodud teenustele.

Kiirabi täiendavad kulud on toodud tabelis 4.

Tabel 4. Kiirabi lisakulude hüvitamine.

Kiirabi pidaja	Märts - mai
Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	771 115
Pärnu Haigla SA	441 351
Kuressaare Haigla SA	241 642
Lõuna-Eesti Haigla AS	136 243
SA Narva Haigla	196 257
Valga Haigla AS	136 243
Tallinna Kiirabi	1 110 343
SA Tartu Kiirabi	1 304 691
AS Karell Kiirabi	853 792
Kokku	5 191 677

Dekontaminatsioonikulud Covid-19 kahtlusega patsientide korral

Covid-19 patsientidega tegelevate brigaadide puhul oli Terviseameti poolt väljatöötatud ja brigaadipidajatele kohustuslikuks muudetud juhend dekontaminatsiooni läbiviimiseks. Dekontaminatsioonipunkti rajamiseks tehtud kulutused kaardistasid vastava punkti eest vastutavad kiirabiasutused ning esitasid kuluinfo haigekassale tasumiseks. Haigekassa tasus kulud, mis oli seotud punkti rajamisega ja ülalpidamisega, v.a personalikulud ja desinfektsioonivahendid (hüvitatakse eraldi). Dekontaminatsioonikulude kohta esitati meile arved koos isikukaitsevahendite ja desinfektsiooni kuludega ning kajastuvad isikukaitsevahendite real.

Lisarahastus eriolukorrast tingitud kulutuste hüvitamiseks õendusabis

Üldjuhul ei ole valmisoleku tõstmisele täiendavaid kulutusi tehtud. SA-s Kuressaare Haigla on õendusabi osakond muudetud Covid-19 osakonnaks. Antud kulud hüvitatakse juba eriarstiabi mudeliga. Rakendus püsikulude hüvitamise skeem ning täiendavalt rahastati isikukaitsevahendid (IKV).

Statsionaarse õendusabi ja koduõenduse lisakulud

Statsionaarses õendusabis ja koduõenduses patsientide ravimise lisakulu, täiendavad ravijuhud ja ravijuhu keskmise maksumuse suurenemine tingituna Covid-19 leviku tõttu patsientide pikemalt ravil viibimisest ning terviseprobleemide maksimaalsest lahendamisest patsienti nakkusohu minimeerimiseks kodusele ravile/ teise raviasutusse edasi suunamata, on toodud tabelis 5.

Tabel 5. Õendusabi lisakulud.

Eriala	Raviasutus	Summa
Koduõendus	Sihtasutus Raplamaa Haigla	4 000
Koduõendus	OÜ Tõrva Tervisekeskus	4 400
Koduõendus	Õenduskontor OÜ	4 700
Koduõendus	Depoo OÜ	4 900
Koduõendus	Jõgeva Haigla SA	7 050
Koduõendus	SA Elva Haigla TM	13 600
Koduõendus	TÜ Kliinikum SA	20 700
Koduõendus	Pärnu Haigla SA	22 000
Koduõendus	Valga Haigla AS	22 000
Koduõendus	Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	126 500

Statsionaarne õendus	Sihtasutus Raplamaa Haigla	10 000
	Kilingi-Nõmme Tervise-ja	
Statsionaarne õendus	Hoolduskeskus	14 200
Statsionaarne õendus	Jõgeva Haigla SA	15 000
Statsionaarne õendus	Pärnu Haigla SA	18 000
Statsionaarne õendus	SA Abja Haigla	18 000
Statsionaarne õendus	SA Ida-Viru Keskhaigla	49 500
Statsionaarne õendus	AS RÄPINA HAIGLA	51 821
Statsionaarne õendus	TÜ Kliinikum SA	56 130
Statsionaarne õendus	AS Rakvere Haigla	60 000
Statsionaarne õendus	Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	489 400
Kokku		1 011 901

Lisarahastus eriolukorrast tingitud kulutuste hüvitamiseks hambaravis

Vältimatu hambaravi teenuse tagamiseks sõlmiti kokkulepped valmisoleku tagamiseks igas maakonnas kindlate teenuseosutajatega.

Vältimatu hambaravi teenuse valmisoleku tagamine kvartalis pikendatud lahtioleku vältel tasuti täiendavalt olemasolevatele partneritele koodiga 2285K, andmed toodud tabelis 6.

Tabel 6. Vältimatu hambaravi valmisoleku hüvitamine.

Raviasutus	Maakond	Summa
Enteabor OÜ	Harju maakond	4 971
Haldja Hambaravi OÜ	Harju maakond	4 971
Lasnamäe Hambakliinik OÜ	Harju maakond	4 971
Lumen Erakliinik OÜ	Harju maakond	4 971
Osaühing Pirita Hambaravi	Harju maakond	4 971
OÜ ABCDENT	Harju maakond	4 971
Küllike Tammeveski Hambaravi	Hiiu maakond	4 971
Osaühing Emmaste Hambaravi	Hiiu maakond	4 971
OÜ Narva Hambakliinik	Ida-Viru maakond	4 971
Osaühing DENTISTA	Lääne maakond	4 971
OÜ MarDent Kesklinna Hambakliinik	Lääne maakond	4 971
Margarita Puusta Hambaravi OÜ	Rapla maakond	4 971
City Hambakliinik OÜ	Saare maakond	4 971
Kuressaare Hambapoliikliinik SA	Saare maakond	4 971
City Hambakliinik OÜ	Tartu maakond	4 971
OÜ Blendent	Tartu maakond	4 971
Valga Haigla AS	Valga maakond	4 971
AS Viljandi Hambakliinik	Viljandi maakond	4 971
OÜ Blendent	Viljandi maakond	4 971
OÜ Dentes A&E	Viljandi maakond	4 971
Kokku		99 416

Lisaks rakendus püsikuude hüvitamise skeem ja isikukaitsevahendite hüvitamine.

Lisarahastus eriolukorrast tingitud kulutuste hüvitamiseks haiguste ennetuses

Rakendus püsikulude hüvitamise. Täiendavalt rahastati isikukaitsevahendeid.

Lisarahastus eriolukorrast tingitud kulutuste hüvitamiseks hooldekodudes

Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse õendusteenus on pearahapõhine teenus. Seoses Covid-19 levikuga hooldekodudes tuli teenust vajadusel osutada suurema õendusressursiga kui pearahapõhise arvestuse aluseks olev 40 isiku kohta üks õde. Täiendava õe ressursi rahastamine tagati läbi täiendava koefitsiendi rakendamise koodile 3097 (Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse õendusteenus).

Aprillis tasuti suurema koefitsiendi alusel 11 115 eurot Kuressaare Haiglale ja mais 4 684 eurot OÜ-le TNP Konsultatsioonid.

Lisarahastus eriolukorrast tingitud kulutuste hüvitamiseks üldarstiabis

Ruumide ümberkorraldamise ja kohandamise kulu, täiendavate IKV-de, andmeside kuludele ning täiendav personalikulu perearstiabis.

Perearstid tegid kulutusi töö ümberkorraldamiseks, et tagada võimekus Covid-19 patsientide vastuvõtmiseks ja tagada teiste haigetega tegelemine. Perearstide kulutused olid väga erinevad, sõltuvalt senisest ressursist. Samuti olid täiendavad kulutused isikukaitsevahenditele ja kaugtööle. Valvekeskused määrati Terviseameti käskkirjaga (aluseks sotsiaalministri 26.03.2020 käskkiri nr 37).

Täiendav personalikulu

Personaliga seotud lisatöö eest tasumine tagati lisatasu tööajavälise ületunnitöö eest kinnitatud nimistuga töötavale perearstile koodiga 3067 ja pereõele koodiga 3068. Kulud on toodud tabelis 7.

Tabel 7. Täiendav personalikulu – valvekeskuste töö.

Kood	Teenus	Summa
3067	Lisatasu tööajavälise ületunnitöö eest kinnitatud nimistuga töötavale perearstile	189 198
3068	Lisatasu tööajavälise ületunnitöö eest pereõele	99 869
Kokku		289 068

Lisapersonali vajaduse tasustamisel lähtuti eespool nimetatud ministri käskkirja lisa 2 sätestatud nõudest teavitada lisapersonali vajadusest koheselt Terviseametit. Terviseametist vastava informatsiooni laekumisel tagati lisapersonali vajadus õendusressursi osas teenuse koodiga 3094 (lisatasu tervisekeskuses perearsti nimistut teenindava täistööajaga teise pereõe eest), mille eest tasutakse õe töö eest. Lisapersonali vajadus arstliku ressursi osas tagati koodiga 3052 (lisatasu ühes kuus üldarstiabi ravi rahastamise lepingut omavale tervishoiuteenuse osutajale, v.a Tallinnas ja Tartus). Meedet kasutas aprillis OÜ-l Kivimäe Perearstikeskus summas 1 878 eurot.

Isikukaitsevahendid ja kaugtöö

Täiendavad kulutused isikukaitsevahenditele ja kaugtööle kaeti täiendava koefitsiendiga baasrahale tervisekeskuses töötavale perearstile koodiga 3092 (valvekeskus koef 1,125; mitte valvekeskus koef 1,037) ja tervisekeskuses mittetöötavale perearstile koodiga 3051 (valvekeskus koef 1,292 ja mittevalvekeskus koef 1,088). Valvekeskuses oli tagatud baasraha nimistu kohta ca 500 eurot ja mittevalvekeskusega liitunud perearsti nimistu kohta ca 150 eurot.

Haigekassa küsis perearstidelt andmeid tehtud kulutuste kohta. Vastavalt perearstide esitatud andmetele leiti maksimaalselt kompenseeritav summa. Aprillis ja mais tasuti perearstidele koefitsiendi võrra rohkem baasraha, mis tasaarveldati augusti baasraha arvelt. Asutustel, kelle

kulutused olid väiksemad või kes ei teinud kulutusi või ei esitanud haigekassale andmeid, krediteeriti varem makstud summa augustikuu baasraha arvelt.

Tabel 8. Läbi baasraha rahastatud isikukaitsevahendid ja kaugtöö kulud.

Kood	Teenus	Summa
3092	Baasraha tervisekeskuses kinnitatud nimistuga töötavale perearstile	137 988
3051	Baasraha kinnitatud nimistuga töötavale perearstile	362 443
Kokku		500 431

Nimistuväliste patsientide ja kindlustamata isikute teenindamine

Vajalik oli teenindada perearstita isikuid või isikud, kes eriolukorra tõttu ei viibi oma perearsti teeninduspiirkonnas, tagades neile esmatasandi teenuste kättesaadavus. Haigekassa tegi laekunud arvete alusel ümberarvestuse, võrdsustades üldarstiabi tegevuste koodid eriarstiabi teenuste koodidega (perearsti esmane vastuvõtt = Eriarsti esmane vastuvõtt 9001 = 3002; perearsti korduv vastuvõtt = eriarsti korduv vastuvõtt 9002 = 3004; perearsti profülaktiline vastuvõtt = eriarsti esmane vastuvõtt 9003 = 3002; perearsti telefoni teel toimunud ja patsiendi tervisekaardis dokumenteeritud patsiendinõustamine = eriarsti korduv vastuvõtt 9018 = 3004; perearsti elektronposti teel toimunud ja patsiendi tervisekaardis dokumenteeritud patsiendinõustamine = eriarsti korduv vastuvõtt 9019 = 3004; pereõe nõustav vastuvõtt = õe iseseisev vastuvõtt 9061 = 3035; perearsti elektronposti teel toimunud ja patsiendi tervisekaardis dokumenteeritud patsiendinõustamine = õe iseseisev vastuvõtt 9064 = 3035; pereõe elektronposti teel toimunud ja patsiendi tervisekaardis dokumenteeritud patsiendinõustamine = õe iseseisev vastuvõtt 9065 = 3035).

Tabel 9. Nimistuväliste patsientide ja kindlustamata isikute teenindamine.

Teenus	Teenuse nimetus	Märts	Aprill	Mai	Juuni	Juuli	Kokku
9001	Perearsti esmane vastuvõtt	5 113	6 159	5 041	1 165	357	17 835
9002	Perearsti korduv vastuvõtt	1 297	2 217	2 503	724	121	6 861
9003	Perearsti profülaktiline vastuvõtt	71	666	1 902	24	48	2 711
9018	Perearsti telefoni teel toimunud ja pat	11 159	23 872	10 677	317	196	46 221
9019	Perearsti elektronposti teel toimunud ja	302	860	724			1 885
9061	Pereõe nõustav vastuvõtt	968	2 408	2 130	242	36	5 784
9064	Pereõe telefoni teel toimunud ja patsien	1 791	5 820	1 730	109	73	9 522
9065	Pereõe elektronposti teel toimunud ja pa	97	157	157			411
KOKKU		20 797	42 158	24 864	2 580	830	91 230

Täiendava uuringu lubamine uuringufondist

Perearsti uuringufondis kasutati Covid-19 patsientide jälgimisel koodi 66720. Aluseks: Eesti Perearstide Seltsi taotlus ja patsiendi käsitusjuhend esmatasandil <https://www.perearstiselts.ee/covid-19/perearst/epsi-ravisoovitused/taeiskasvanute-kaesitus>. Teenusele kulus kokku 6 069 eurot.

Lisarahastus eriolukorrast tingitud kulutuste hüvitamiseks perearsti nõuandetelefonile

Tasuti valvekeskustele kõnede suunamisega seotud kulud ning arenduskulud, mis olid vajalikud teenuseosutamise tagamiseks kõnede kiire kasvu tingimustes. Nõuandetelefoni lisakulud eriolukorras olid ca 12,9 tuhat eurot.

Perearsti ja eriarsti Covid-19 testimise kulu

Raviasutused kajastasid Covid-19 testimisega seotud tegevused TTL teenusekoodiga 66610. Covid-19 testimisele kulus kokku 2 591 419 eurot. Põhiosas oli tegemist eriarstiabis testimisega, üldarstiabi testimiste summa oli ainult 10 tuhat eurot.

Töövõimetushüvitiste kulu

Seoses viiruspandeemiaga muutus töövõimetushüvitiste maksmise kord, eriolukorra perioodil tasuti erakorraliselt ka 1-3 haiguspäeva eest. 1-3 haiguspäeva eest tasuti kokku 7 034 759 eurot. Haigestumise kasvust tingitud TVH kulu tekkis summas 12 787 231 eurot. Covid-19 diagnoosiga lehti oli 3 500 summas 914 tuhat eurot.

Ravimite kulu

Covid-19ga seoses hangitud ravimite kulu oli 459 702 eurot. Ravimite osas hankisime järgmisi toimeaineid: totsilisumab, hüdroksüklorokviin, lopinaviir+ritonaviir ja favipiraviir.

Isikukaitsevahendite ja desinfektsiooni kulu hüvitamine tervishoiusüsteemile

Isikukaitsevahendeid (edaspidi ka IKV) kasutatakse suures koguses COVID-19 patsientidega tegelemisel, kuid lisaks kannavad isikukaitsevahendeid ka haigla töötajad teistes osakondades. Isikukaitsevahendite hankimine toimus peamiselt üksikasutuste suurhangete kaudu, mille raames hangitavaid isikukaitsevahendeid jagati ka kogu tervishoiusüsteemile. Samas on asutused enne suurhankeid hankinud vahendeid ka iseseisvalt. Haigekassa arvutas teenuste statistika põhjal iga asutuse kohta maksimaalse IKV-de eest hüvitatava summa. Aluseks võeti Haigekassa lepingu alusel teostatud vastuvõttude (v.a kaugvastuvõttud) arv, kodeeritud uuringute ja protseduuride ning voodipäevade arv, EMO valmisolek, tegelik lepingumahu täitmine ja kiirabi väljasõitude arv, mis korrutati läbi haigekassa arvestatud standardse IKV kuluga. Selle põhjal leiti maksimaalne summa, mida haigekassa raviasutustele hüvitas. Raviasutusel ja kiirabi pidajatel peavad esitatud arve summas olema olemas kuludokumendid (kuupäevaga alates 1. märtsist).

Raviasutused esitasid haigekassale arved isikukaitsevahendite eest kahes jaos. Periood märts-aprill eest ning perioodi mai-juuli keskpaik eest. Esitatud isikukaitsevahendite kulu kokku nendel perioodidel oli 19,7 miljonit eurot.

Terviseameti 30.06.2020 üldkorraldusega nr 1.1-1/20/40 pandi kõigile haigekassa lepingut omavatele TTO-dele kohustus tagada alates 01.09.2020. 18 kuuks ühe kuu isikukaitsevahendite varu. Kohustus tuleb täita haigekassaga sõlmitud tervishoiuteenuste osutamise rahastamise lepingu mahus. Korralduse kohaselt hüvitab IKV varu mahu ühekordselt haigekassa, edaspidi tagab TTO selle uuendamise. IKV varu soetamiseks ja hüvitamiseks TTO-dele sõlmisid Haigekassa ja Terviseamet koostöölepingu nr 4.2-3.1/1280. Terviseamet esindab Riigi Tugiteenuste Keskuse korraldatavas ühishankes TTO-sid ja kiirabibrigaadi pidajaid. Kulu kattis Haigekassa.

Haiglavõrgu arengukava haiglad ja avaliku sektori kiirabiasutused hangivad varu iseseisvalt, mille kulu hüvitas Haigekassa. Lepingupartnerite kuise tegevusvaru mahu hindas haigekassa koostöös Terviseametiga lähtuvalt Terviseameti isikukaitsevahendite vajaduse mudelist ning teenuseosutajate 2020. aasta jaanuari-veebruari keskmisest osutatud teenuste mahust. Kuise tegevusvaru kulu kokku oli 8 miljonit eurot, sellest üldarstiabi 1,7 miljonit eurot, hankepartnerid 1,5 miljonit eurot ning ülejäänud summa moodustas kiirabi ja HVA haiglate kuuvaru.

Eraldatud toetuse kasutamise koondtabel

Toetuse kasutamise koondkulud on toodud järgnevas tabelis. Juhime tähelepanu, et kõik isikukaitsevahenditega seotud kulud kajastuvad Eriarstiabi/haiglad real.

Tabel 10. Koondkulud

Lisaraha kasutamine (eurot)	Eelarve	Lisaraha kasutamine	Jääk
Esmatasand	7 800 000	901 598	6 898 402
Õendusabi	7 500 000	1 840 985	5 659 015
Kiirabi	5 100 000	5 191 677	-91 677
Eriarstiabi / haiglad	150 000 000	64 488 558	85 511 442
Ravimid	2 100 000	459 702	1 640 298
Töövõimetushüvitis (TVH)	33 600 000	12 787 231	20 812 769
Haigushüvitise 1.–3. päeva kompenseerimine	7 100 000	7 034 759	65 241
Kokku	213 200 000	92 704 511	120 495 489